

Posudek bakalářské práce

oponent

Jméno studenta: Radim Šlinc

Název práce: **Základní škola s rozšířenou výukou hudební výchovy v Teplicích**

Vedoucí práce: PhDr. Petra Bělohávková, Ph.D.

Oponent práce: doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení (známky 1–4)
Formulace odborného záměru a stanovení cílů práce	1
Hloubka a správnost teoretické analýzy tématu	2
Využití praktických a uměleckých zkušeností	1
Odborný styl, pojmová a terminologická úroveň	2
Práce s prameny a literaturou, etika přejímání informací	2
Adekvátnost použitých metod	1
Kvalita interpretace výsledků výzkumu	1
Logická stavba a členění práce	2
Formální úprava a náležitosti práce	1
Stylistická a gramatická správnost	1
Vlastní přínos studenta	1
Využitelnost výsledků práce v teorii a v praxi	1

Dílčí připomínky a návrhy:

Ke koncepci bakalářské práce nemám připomínky. V obsahu a na straně 10 v subkapitole 1.1.4. mělo být uvedeno místo v Čechách označení v Česku nebo v České republice (souhrnný název pro Čechy, Moravu a Slezsko). V subkapitole o počátcích všeobecného hudebního vzdělávání by bylo podle mého názoru vhodné více přiblížit ustanovení Společnosti pro hudební výchovu (rok 1934), představit obroditelský zápas za význam hudebního vzdělávání v československé společnosti, více konkrétně přiblížit, jak tato myšlenka získala i vládní prestiž. Na straně 21 by bylo třeba vysvětlit, co se míní tzv. nepřetržitým provozem školní družiny - a to jen pro 1.-3. ročník ZŠ. V procesu hudebního vzdělávání a podporování základních škol s rozšířenou HV hrála velkou úlohu i Československá společnost pro hudební výchovu, o které bylo třeba rovněž pojednat.

Celkové posouzení práce a zdůvodnění výsledné známky:

Hlavním cílem předložené bakalářské práce je zaznamenat počátky, rozvoj a současný stav Základní školy s rozšířenou HV Maršovská v Teplicích, která velmi pozitivně ovlivnila samotného autora v jeho studijním a profesním zaměření. Autor píše v úvodní části své bakalářské práce o mezinárodním hudebním kongresu v Praze v roce 1936. Ale daleko důležitější byl rok 1934, kdy vznikla Společnost pro hudební výchovu. Ta šířila smysl a porozumění pro všeobecnou hudební výchovu a měla k tomu opravdu celospolečenskou podporu, včetně ministerstva zahraničních věcí i prezidenta republiky. Společnost pro hudební výchovu vznikla na základě jednomyslného přání všech oficiálních univerzit v Československu, významných skladatelů, hudebních vědců a politiků a do jejího čela byl postaven ministr zahraničí. Student správně poznamenává, že velký význam pro rozvoj všeobecné hudebnosti v Československu měl Leo Kestenberk. Schází mi, že autor nezmínil deset úkolů pro Společnost pro hudební výchovu. Jsou to úkoly, které rezonují v novodobém historickém období stále. Autor píše, že velký význam měl i mezinárodní hudební kongres v roce 1936 v Praze, který dal později i podnět k vytvoření světové hudební organizace ISME (v roce 1953). Na straně 12 autor píše, že Schulwerk Carla Orffa transformovali do našeho prostředí I. Hurník a P. Eben. To není úplná pravda, neboť Orffovy myšlenky vnesl do československého prostředí Vladimír Poš pod dojmem své účasti na budapešťském kongresu ISME. Získal pro myšlenku nejprve Boženu Viskupovou (v hudebně pohybové oblasti) a následně požádal I. Hurníka a P. Ebena, aby vytvořili českou adaptaci Orffovy školy. Do pedagogického života ji ale následně transformovali hlavně Vladimír Poš a Božena Viskupová jako tzv. modernizaci hudební výchovy. V textu postrádám významnou událost v hudebně pedagogickém rozvoji, totiž vznik Československé společnosti pro hudební výchovu v roce 1967. Jejím prostřednictvím se tehdy projektoval další metodický vývoj, především zásluhou našich bývalých kolegů z pražské hudební katedry (F. Sedláka, J. Plavce, I. Poledňáka, B. Viskupové atd.). A tato událost dala do pohybu novou náplň HV, kterou autor BP práce následně uvádí (VÚP). Autor na konci subkapitoly 1.1.1. zmiňuje úspěchy maďarského školství, které ovlivnily HV v Československu.

S charakteristikou počátků základního školství s rozšířenou HV v českých zemích zevrubně souhlasím. Osobní nasazení, myšlenkové cíle, metodika a metodické pomůcky prof. L. Daniela jsou popsány v postačující míře. Domnívám se, že se autor mohl více rozepsat o tom, v čem byl hudebně výchovný systém prof. L. Daniela progresivní a kde měl své slabiny. Postrádám také zmínění osobnosti doc. Karla Padrty, vedoucího katedry hudební výchovy z českobudějovické pedagogické fakulty, který se zasloužil o estetizaci vzdělávání koncem osmdesátých let minulého století. Bylo by užitečné, kdyby autor pojmenoval i hlavní osobnosti, které působily na nově vzniklých základních školách s rozšířenou hudební výchovou v českých a moravských městech (subkapitola 1.1.4). Od devadesátých let minulého století doposud má pro všeobecně hudební vzdělávání velký význam evropská organizace EAS (Evropská asociace pro školní hudební výchovu), která prosazuje svou chartou zlepšení školní hudební výchovy v evropských státech.

Těžištěm bakalářské práce je zmapovat počátky, rozvoj a současný stav Základní školy s rozšířenou HV Maršovská v Teplicích. Autor velmi poctivě přibližuje materiální a profesní zabezpečení výuky v této škole, což je z mého hlediska jakožto dlouholetého národního koordinátora EAS pro ČR velmi inspirativní. Je to iniciativa podnětná nejenom pro ČR, ale i pro celoevropské hudebně vzdělávací prostředí. Obsahově naplňuje Chartu EAS. Tyto dosažené hodnoty je třeba široce publikovat a přiblížit význam takto realizovaného hudebního vzdělávání pro celostný rozvoj dětské osobnosti.

Praktické příklady přesvědčují nejvíce a tvoří základ pro vědecké uchopení. Pracovníkům, kteří dané myšlenky usilovně prosazují, je třeba vzdát úctu. Myslím tím ředitelku školy N. Köhlerovou a její spolupracovníky. Z hlediska rozvoje hudebnosti a klíčových schopností je hudebněvýchovná práce v ZŠ kvalitně koncipována a vnitřně integrována a využívá i průřezových témat. Do nich by bylo vhodné podle mého názoru doplnit kromě multikulturní výchovy ještě tvoření vztahu k hodnotám národní identity a českých tradic.

Autor zevrubně představil na základě rozhovorů s místními pedagogy soubory, které reprezentují práci školy: Písklata, Poupata a Fontánu. Zabýval se jejich repertoárem a též úspěchy, které jsou výsledkem kvalitní pedagogické práce učitelů a rovněž správně nastaveného systému komplexního vzdělávání. V něm kultivace citu a smyslu pro krásu zaujímají významné místo. Jako bývalý žák této školy s touto základní školou neustále umělecky spolupracuje. Je pro mě zvláště potěšující, že jsem byl jako třídní učitel střední pedagogické školy v Litoměřicích u profesních začátků dvou učitelek této školy - Heleny Mazzolini a Jany Ptáčkové. S Janou Ptáčkovou jsem se následně setkal navíc při jejím studiu na PedF UK a vedl její diplomovou práci.

Praktická část má rozsah 12 stran a zabývá se metodickými rozbory vybraných vyučovacích hodin HV na prvním i druhém stupni v ZŠ Maršovská v Teplicích, které se realizovaly ve školním roce 2017/2018. Obsahově čerpá z nestrukturalizovaných rozhovorů s ředitelkou školy a s pedagogy školy, z výročních zpráv a klasifikační práce M. Kondrové. Na základě hospitací autor popisuje průběh hodin hudební výchovy u vyučujících: Mr. Jany Ptáčkové v 1. ročníku, Mgr. Karolíny Waldštejnové ve 2. ročníku, Mgr. Ivy Račákové ve 3.ročníku, Mgr. Heleny Mazzolini ve 4. a v 5. ročníku, Mgr. Marcely Novákové v 8.ročníku. Hodiny autor rozebírá podle jednotné metodiky. Oceňuji, že uvádí i vlastní pedagogické postoje. Koncepti hodin učitelů školy nebudu hodnotit, jen chci vyjádřit radost nad tím, že se v ní střídají všechny hudební činnosti, že se pedagogové snaží o tvůrčí přístup k práci s dětmi, což má zcela určitě výrazný vliv na utváření jejich osobnostního profilu.

Autorovi BP se úspěšně podařilo uceleně představit ZŠ s rozšířenou HV v Teplicích. Práce je po gramatické a stylistické stránce na dobré úrovni. Vychází nejenom z citované literatury, ale rovněž z uskutečněných rozhovorů s učiteli a ředitelkou školy a z osobních poznatků studenta. Je doplněna 5 stranami notových příloh, které byly uplatněny v ukázkových hodinách. Práce je dobře koncipována a vychází z ní pedagogický optimismus. Domnívám se, že právě výsledky takové práce je třeba publikovat, aby inspirovaly tam, kde naše školská hudební výchova prožívá útlum.

Otázky pro diskuzi:

1. Uveďte deset úkolů pro Společnost pro hudební výchovu stanovených na jejím sjezdu v roce 1934 a představte jejich aktuálnost v tehdejší i současném dobovém kontextu.
2. Představte blíže podněty maďarského hudebního školství, které ovlivnily všeobecné hudební vzdělávání v Československu.
3. Prosím uveďte nejdůležitější úkoly evropské hudební organizace EAS (z tzv. Charty EAS).

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 3.8.2018

doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

oponent bakalářské práce